

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 marca 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie I. C. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 23 czerwca 2015 roku znak (...), którą przyznał w/w prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 05 lutego 2013 roku do dnia 29 marca 2013 roku, a odmówił prawa do zasiłku chorobowego od dnia 30 marca 2013 roku do dnia 13 maja 2013 roku .

Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

Wnioskodawczyni otrzymywała zwolnienia lekarskie okresie od dnia 24 września 2012 roku do dnia 13 maja 2013 roku i w tych okresach była niezdolna do pracy. Lekarze wpisywali kody chorób: w okresie niezdolności do pracy od dnia 24 września 2012 roku do dnia 31 października 2012 roku –F48 zaburzenia nerwicowe, w okresie 01 listopada 2012 roku do 14 listopada 2012 roku - G54 zaburzenia korzeni nerwów rdzeniowych, w okresie od 15 listopada 2012 roku do dnia 08 stycznia 2013 roku –M47 zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, w okresie od dnia 09 stycznia 2013 roku do dnia 13 maja 2013 roku -F41 zaburzenia lękowe.

W okresie od 08 stycznia 2013 roku (jak i bezpośrednio wcześniej) do dnia 13 maja 2013 roku (w tym także w okresie od dnia 31 stycznia 2013 roku do dnia 04 lutego 2013 roku, gdy ZUS orzekł odzyskanie zdolności do pracy) wnioskodawczyni nieprzerwanie była niezdolna do pracy z tych samych przyczyn, tj. z powodu zaburzeń nerwicowych i reakcji żałoby. U wnioskodawczyni występowały jednocześnie w okresie 01 listopada 2012 roku do 14 listopada 2012 roku - G54 zaburzenia korzeni nerwów rdzeniowych, w okresie od 15 listopada 2012 roku do dnia 08 stycznia 2013 roku –M47 zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, na które ortopeda wystawiał zwolnienia lekarskie. Wnioskodawczyni nie otrzymywała więc zwolnień od lekarza rodzinnego, który dotychczas podejmował się leczenia zaburzeń nerwicowych. Dopiero w okresie od dnia 09 stycznia 2013 roku do dnia 13 maja 2013 roku, ponownie wydano zwolnienie na F41 zaburzenia lękowe. W dniu 08 stycznia wnioskodawczyni stawiała się pierwszy raz u lekarza psychiatry, który wystawił zwolnienie lekarskie na okres do dnia 04 lutego 2013 roku. Dalsze zwolnienia wystawiał od dnia 05 lutego 2013 roku do dnia 28 lutego 2013 roku, podkreślając stan głębokiej żałoby u wnioskodawczyni. Od 01 marca 2013 roku do 13 maja 2013 roku nieprzerwanie psychiatra stwierdzał zaburzenia nerwicowe, stan żałoby po śmierci przyjaciela i wystawiał w związku z tym zwolnienia lekarskie. Kontynuował leczenie farmaceutyczne A. (jeszcze w okresie czerwiec–wrzesień 2013 roku i następnie od marca 2014 roku i dalej.

Decyzją z dnia 05 lutego 2013 roku odmówiono wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 31 stycznia 2013 roku do dnia 04 lutego 2013 roku z uwagi na odzyskanie zdolności do pracy stwierdzone orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS. Wnioskodawczyni nie odwołała się od w/w decyzji.

Decyzją z dnia 29 marca 2013 roku (uchyloną zaskarżoną decyzją) odmówiono wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za 05 lutego do 15 kwietnia 2013 roku z uwagi na brak ubezpieczenia chorobowego od dnia 01 lutego 2013 roku (składka zapłacona w nieprawidłowej wysokości). W następstwie odwołania I. C. decyzję zmieniono wyrokiem Sądu.

Oceniając materiał dowodowy Sąd uznał, że opinia biegłej psychiatry była pełna, rzeczowa, logiczna, oparta na dowodach z dokumentów i na badaniu wnioskodawczyni. Strony nie formułowały zarzutów do opinii, które wyłączałyby bądź podważyły jej wartość dowodową. Pisma pełnomocnika wnioskodawczyni stanowiły w zasadniczej części polemikę z ustaleniami biegłej i nie mogły stanowić podstawy do odmowy mocy dowodowej wydanym opiniom psychiatrycznym. Zbędne stało się dalsze uzupełnianie postępowania dowodowego ponieważ biegła odpowiedziała na wcześniejsze zastrzeżenia strony, a kolejne pismo procesowe pełnomocnika odwołującej się ponawiało tożsame pytania, na które biegła udzieliła odpowiedzi. Ostatecznie strony nie składały dalszych wniosków dowodowych. W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie ubezpieczonej podlega oddaleniu. Sąd meriti

przycząc treść art. 8 i 9 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.z 1999, nr 60, poz. 636, ze zm.) wskazał, że wnioskodawczyni w dniu 29 marca 2013 roku wyczerpała pełny 182 dniowy okres zasiłkowy. Niezdolności do pracy trwające do dnia 30 stycznia 2013 roku i od dnia 05 lutego 2013 roku powodowała ta sama choroba – zaburzenia nerwicowe. Praktycznie wnioskodawczyni nie odzyskiwała niezdolności do pracy z tych przyczyn w okresie od dnia 24 września 2012 roku, ponieważ także w okresie od dnia 31 stycznia 2013 roku do dnia 04 lutego 2013 roku niezdolność do pracy z w/w przyczyny miała miejsce. Co istotne, nawet uznanie za twierdzeniami strony odwołującej się o odzyskaniu zdolności do pracy z przyczyn psychiatrycznych w okresie od 01 do 04 listopada 2012 roku nie miało znaczenia orzeczniczego, bowiem strony nigdy nie kwestionowały i pozostawało to poza sporem, że w tym okresie niezdolność do pracy powodowały także zaburzenia korzeni nerwów rdzeniowych. Nie wystąpiła więc przerwa w niezdolności do pracy trwającej od 24 września 2012 roku do 13 maja 2013 roku, co uzasadniało wliczanie okresów kolejnych zwolnień oraz przerwy w okresie 31 stycznia - 04 lutego 2013 roku do jednego okresu zasiłkowego. Z dniem 30 marca 2013 roku wnioskodawczyni z pewnością utraciła już prawo do zasiłku chorobowego z uwagi na upływ 182 okresu zasiłkowego. Ustanie "poprzedniej niezdolności do pracy" (art. 9 ust. 2 ustawy z 25.6.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego zgłoszonego w razie choroby i macierzyństwa t.j. Dz.U z 2005 r. Nr 31, poz. 267 ze zm.) oznacza ustanie niezdolności do pracy, w znaczeniu medycznym.

W razie każdej niezdolności do pracy powstaje prawo do nowego okresu zasiłkowego, którego długość określa art. 9 ust. 2 ustawy. O tym, czy będzie to pierwszy dzień okresu zasiłkowego, czy kolejny decyduje rodzaj choroby, a w razie tej samej choroby długość przerwy między obiema niezdolnościami. Z przepisu art. 9 ust. 2 ustawy zasiłkowej wynika także, iż do okresu zasiłkowego należy doliczyć cały okres niezdolności do pracy wywołanej tą samą chorobą, pomimo, że zasiłek był wypłacony jedynie za część tego okresu.

Reasumując, odwołanie podlegało oddaleniu jako niezasadne na podstawie art. 8 i 9 ustawy zasiłkowej, wobec wyczerpania pełnego okresu zasiłkowego z dniem 29 marca 2013 roku.

Powyższe orzeczenie w całości zaskarżył pełnomocnik wnioskodawczyni.

W apelacji strona zarzuciła wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. 2005r., Nr 31, poz. 267 ze zm.), a polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i uznanie, iż schorzenia, na które cierpiała wnioskodawczyni mieszczą się w pojęciu „tej samej choroby” użytym w powołanym przepisie, podczas gdy zgół odmienny wniosek płynie z dokumentacji medycznej wnioskodawczyni,
2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, iż opinia biegłego lekarza psychiatry była jednoznaczna, logiczna i spójna, podczas gdy nie znajdowała ona oparcia w dokumentacji medycznej dotyczącej wnioskodawczyni,
3. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, iż ubezpieczona od dnia 24.09.2012 roku była niezdolna do pracy z powodu zaburzeń psychicznych nerwicowych i związanych z reakcją żałoby po śmierci w listopadzie 2012 roku osoby bliskiej, podczas gdy z okoliczności faktycznych sprawy wprost wynika, iż okoliczność ta nie miała i nie mogła mieć wpływu na niezdolność do pracy trwającą w okresie od 24.09.2013 roku do 31.10.2012 roku.

Wobec powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia Sądu I instancji przez uwzględnienie wniesionego odwołania w całości i przyznanie ubezpieczonej I. C. (1) prawa do zasiłku chorobowego za okres od 30 marca 2013 roku do 13 maja 2013 roku.

Ponadto apelujący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci: informacji dla lekarza kierującego/POZ z 2012 roku., wyniku badania RTG odcinka L/S kręgosłupa oraz skierowań na rehabilitację i zabiegi fizjoterapeutyczne, na okoliczność istnienia u wnioskodawczyni schorzeń natury ortopedycznej w okresie listopad - grudzień 2012 roku oraz terminu ich ujawnienia i konieczności wcześniejszego już korzystania przez wnioskodawczynię z pomocy lekarza ortopedy i rehabilitanta.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że w wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w wyniku omyłki, zaistniała oczywista niedokładność pisarska w oznaczeniu daty wyroku i daty rozpoznania sprawy.

W związku z powyższym błędne oznaczenie należało sprostować z urzędu wpisując w sentencji wyroku, w miejsce daty wyroku „31 marca 2015 roku” prawidłowo „31 marca 2016 roku” oraz w miejsce daty rozpoznania sprawy „17 marca 2015 roku” wpisać datę „17 marca 2016 roku”.

Z uwagi na powyższe i zgodnie z art. 350 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

Przechodząc do meritum wskazać należy, że zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranym w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

Chybiony jest apelacyjny zarzut wydania wyroku w wyniku błędnych ustaleń faktycznych oraz na podstawie błędnej opinii biegłego lekarza specjalisty psychiatry.

Zdaniem Sądu Okręgowego materiał zgromadzony w sprawie jednoznacznie wskazuje na to, iż biegły wydał opinię w zakresie zleconej tezy dowodowej w sposób prawidłowy, to jest zgodnie z posiadaną wiedzą medyczną, w oparciu o dostarczoną dokumentację, w tym wyniki badań diagnostycznych, oraz bezpośrednio badanie wnioskodawczyni.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Z kolei w świetle zaś art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Zgodnie natomiast z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości wykraczające poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Powyższe powinno znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku (art. 328 § 2 k.p.c.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia

twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza zatem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Zdaniem Sądu II instancji, materia przedmiotowego sporu wymagała wiadomości specjalnych i musiała znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego, nie zaś tylko w subiektywnym odczuciu zainteresowanej rozstrzygnięciem strony.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinię biegłego sądowego: lekarza specjalisty psychiatrii E. W.. Biegła wyjaśniła w sposób logiczny i przekonujący dlaczego uznała, że wnioskodawczyni była niezdolna do pracy od dnia 24 września 2009 roku do dnia 13 maja 2012 roku z przyczyn psychiatrycznych. Biegła uwzględniła zastrzeżenia pełnomocnika wnioskodawczyni, odnosząc się do nich bezpośrednio w wydanej uzupełniającej opinii pisemnej, szczegółowo wykazując na ich bezzasadność. Wskazana opinia sporządzona została zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą medyczną, na podstawie akt sprawy, a także wywiadu i badania przedmiotowego I. C. (1). Wskazano w niej, iż leczenie psychiatryczne rozpoczęła w styczniu 2013 roku. Wcześniej, przez kilka lat lekarz rodzinny diagnozował i leczył zaburzenia nerwicowe, do których w listopadzie 2012 roku dołączyła się reakcja żałoby. Zaburzenia nerwicowe i lękowe należą do tej samej grupy zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem pod postacią somatyczną. Zatem wbrew twierdzeniom skarżącej, stan żałoby przypadający od listopada 2012 roku nie czynił wnioskodawczyni niezdolnej do pracy od 24 września 2012 roku, ale istniejące już wcześniej zaburzenia nerwicowe i lękowe. Do istniejącego zaś stanu dołożyła się później okoliczność żałoby. Ponadto biegła wyjaśniła dlaczego uznała, iż przez cały okres niezdolności tj. od dnia 24 września 2012 roku do dnia maja 2013 roku przyczyną niezdolności do pracy były schorzenia psychiatryczne pomimo, że w okresie od dnia 1 listopada 2012 roku do 14 listopada i od dnia 15 listopada do 8 stycznia 2013 roku wnioskodawczyni uzyskiwała zwolnienia lekarskie z powodu przyczyn ortopedyczno – neurologicznych. Biegła wskazała, że w dniu 5 listopada 2012 roku nagle zmarł partner wnioskodawczyni co wymagało dodatkowej interwencji farmakologicznej lekami uspakajającymi. Nie była orzekana niezdolność do pracy z powodu tej przyczyny, bowiem wnioskodawczyni przebywała już na zwolnieniu lekarskim. Co istotne stan psychiczny wnioskodawczyni w tym czasie nie był dobry i nie pozwalał jej na powrót do pracy zawodowej. Objawy reakcji żałoby w postaci zaburzeń lękowych utrzymywały się do dnia 13 maja 2013 roku i były podstawą udzielenia zwolnień lekarskich.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, nie można podzielić stanowiska skarżącego, iż opinia biegłego budzi wątpliwości i jest wewnętrznie sprzeczna, zaś Sąd I instancji opierając się na niej, wydał wyrok z pogwałceniem zasad swobodnej oceny dowodów dokonując błędnych ustaleń faktycznych, mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Ponadto uznać należy, że zgłoszony w postępowaniu apelacyjnym wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z dokumentów w postaci tj.: informacji dla lekarza kierującego -POZ z 2012 roku., wyniku badania RTG odcinka L/S kręgosłupa oraz skierowań na rehabilitację i zabiegi fizjoterapeutyczne nie zasługiwał na uwzględnienie. Wnioskodawczyni - korzystająca ze wsparcia zawodowego pełnomocnika - na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego nie składała żadnych wniosków dowodowych, czy to w zakresie dokumentacji ortopedycznej czy to w zakresie dopuszczenia dowodu z opinii ortopedy. Dopiero na etapie postępowania apelacyjnego skarżący wniosł o przeprowadzenie dowodu z załączonej do apelacji dokumentacji na okoliczność istnienia u wnioskodawczyni schorzeń ortopedycznych. W świetle art. 381 k.p.c. strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody powinna wykazać, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynikała później. Strona powinna zatem przynajmniej uprawdopodobnić wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 381 k.p.c.. Przepis ten został wprowadzony głównie w celu dyscyplinowania stron przez skłonienie ich do przedstawiania całego znanego im materiału faktycznego i dowodowego

już przed sądem pierwszej instancji. Jednocześnie tym sposobem ustawodawca zapobiega także przewlekłości postępowania. Obostrzenia zawarte w omawianym przepisie są wyrazem dążenia do koncentracji materiału procesowego, a nie ograniczania rozpoznawczych i kontrolnych funkcji apelacji. Dla strony zapobiegliwej i dbającej należycie o swoje procesowe interesy, obostrzenia te nie stanowią przeszkody w zrealizowaniu celu procesowego, w szczególności polegającego na ujawnieniu prawdy materialnej. Chodzi o to, aby na skutek obostrzeń przewidzianych w omawianym przepisie, ustanowionych zasadniczo w celach pragmatycznych, nie ucierpiało prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy. Zapewne usprawiedliwieniem do późniejszego zgłoszenia przedmiotowego wniosku nie może być fakt, że wnioskodawczyni na początku procesu nie była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika. Zauważyć należy, że Sąd Rejonowy na rozprawie w dniu 17 marca 2016 roku wydał postanowienie o uchyleniu postanowienia z dnia 20 sierpnia 2015 roku w zakresie dotyczącym dowodu z opinii biegłego ortopedy. Jednak strona powodowa po ogłoszeniu przedmiotowego orzeczenia żadnych wniosków nie składała. W związku z tym uznać należy, że nie widziała podobnie – jak Sąd Rejonowy – potrzeby aby taki dowód przeprowadzić. Oznacza to, że po stronie powodowej zabrakło wymaganej aktywności dowodowej.

Ponadto apelujący nie wykazał w sposób przekonujący, że powołanie tego dowodu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji nie było możliwe. W związku z tym zgłoszenie przedmiotowego wniosku dopiero w apelacji, w ocenie Sądu Okręgowego nie mogło odnieść zamierzonego skutku procesowego. Poza tym negatywne rozstrzygnięcie nie może być impulsem do poszukiwania nowych dowodów. Przedmiotowa okoliczność była już kwestionowana na etapie postępowania pierwszo instancyjnego i wtedy był obowiązek wykazania dowodów przeciwnych. Zgłoszenie ich na tym etapie nie może odnieść zamierzonego skutku procesowego w związku z tym należało zgłoszone dowodowy pominąć, jak spóźnione

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy – wbrew twierdzeniom odwołującej nie naruszył przepisów postępowania. Rozumowanie Sądu pierwszej instancji było logiczne i spójne. Postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone rzetelnie i wnikliwie, a ocena materiału dowodowego wszechstronna i przekonująca. Miało to swoje odzwierciedlenie w rzeczowym uzasadnieniu wyroku.

Akceptacja powyższych ustaleń faktycznych i oceny dowodów Sądu Rejonowego, czyni bezzasadnym zarzut naruszenia prawa materialnego – tj. art. 8 ust 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. - Dz. U. z 2005 roku Nr 31, poz. 267 ze zm.). Przeprowadzone postępowanie wykazało bowiem, że wnioskodawczyni nieprzerwanie od dnia 24 września 2012 roku do dnia 13 maja 2013 roku była niezdolna do pracy z przyczyn psychiatrycznych.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.